

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 10Co/34/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1211212830
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Frimmelová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1211212830.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Michaely Frimmelovej a členov senátu JUDr. Ayše Pružinec Eren a JUDr. Zuzany Kučerovej v právnej veci žalobcov: X/ P. E. A., H.. XX.XX.XXXX, C. A. X, C., X/ T. D., H.. XX.XX.XXXX, C. A. X, C., X/ P. A. D., H.. XX.XX.XXXX, C. A. X, C., X/ Z. O. E., H.. XX.XX.XXXX, C. Q. XXX, všetci zast. Podhorský & Partners, s.r.o., Advokátska kancelária, IČO: 46 962 000, Ventúrska 1, Bratislava, proti žalovanému: Bratislavská vodárenská spoločnosť, a.s., IČO: 35 850 370, Prešovská 48, Bratislava, zast. ius aegis s.r.o., IČO: 36 857 203, Ferienčíkova 7, Bratislava, za účasti intervenienta na strane žalovaného KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, Štefanovičova 4, Bratislava, o náhradu škody, na odvolanie žalobcov 1/ až 4/ proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 13. mája 2019, č.k. 9C/104/2011-1263, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému **p r i z n á v a** proti žalobcom 1/, 2/, 3/ a 4/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

Intervenientovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcov 1/ až 4/, ktorou sa po pripustení jej zmeny od žalovaného domáhali zaplata 216.771,71 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 170.706,35 eur od 01.04.2011 do zaplata a zo sumy 46.065,36 eur od 01.05.2016 do zaplata titulom náhrady škody, ktorá im mala byť spôsobená prevádzkovou činnosťou žalovaného. Žalovanému aj intervenientovi priznal voči žalobcovi 1/, žalobcovi 2/, žalobcovi 3/ a žalobcovi 4/ nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia najskôr podrobne uviedol argumentáciu sporových strán. Konštatoval, že žalobcovia uviedli, že dňa 20.05.2008 bola žalovanému nahlásená porucha na vodovodnej prípojke (voda vystrekla na ulicu), ku ktorej došlo na R. V. XXX N. M. F., a že žalovaný poruchu v lete 2008 odstránil. Keď v lete 2009 zistili, že im vyschol trávnik, ktorý bol dovtedy permanentne premočený a sokle domu s múrikom plotu boli suchšie a prestali nasakovať vodu, dali do súvislosti rozsiahlu ujmu na ich nehnuteľnosti s odstránením poruchy. Poisťovňa žalovaného im poukázala plnenie vo výške 14.113,43 eur, teda len cca 25 % zo skutočnej škody, ktorá im vznikla na nákladoch na rekonštrukciu domu, na ušlom zisku (za obdobie, kedy nemohli nehnuteľnosť z dôvodu jej poškodenia prenajímať, resp. prenajíмали za nižšie nájomné), zatekaním podlahy a výdavkami na statiku. Škodu, náhrady ktorej sa domáhali, vyčíslili. Tvrdili, že im škoda vznikla v dôsledku úniku vody z vodovodnej

prípojky, keď bol dlhodobo podmäčkaný ich rodinný dom aj pozemok, že vodovodné potrubie je zjavne poškodené a skorodované, že zo začiatku voda uniká postupne, dlhodobo, kým to nepovolilo, čo sa aj stalo v čase škodovej udalosti. Uviedli, že sa snažili priebežne nehnuteľnosť opravovať podľa potreby a po havárii v roku 2008 nadobudli podozrenie, že práve toto je následkom vzniku škôd. Mali za to, že v sanačnom projekte je konštatované, že sadnutie budovy resp. jej poškodenie je v priamej príčinnej súvislosti s poruchou na vodovodnom potrubí. Zdôraznili, že žalovaný uznal svoju zodpovednosť, keď v papieroch, ktoré podával poisťovni, uviedol, že je zodpovedný. Príčinnú súvislosť osvedčovali sanačným projektom, aj statickým posudkom P. C.. Predložili súkromný znalecký posudok P. S., v ktorom znalec konštatoval, že existuje príčinná súvislosť medzi poruchou vodovodnej prípojky a poruchami na rodinnom dome, stanovil poškodenie častí domu, a uviedol, že oni poruchám na objekte pravdepodobne nemohli zabrániť, nakoľko predpokladaná príčina porúch bola skrytá pod povrchom terénu a na prvý pohľad nebola zrejmalá.

Žalovaný potvrdil, že mu bola dňa 20.05.2008 nahlásená porucha, ktorú odstránil dňa 04.06.2008. Na potrubí bola zistená diera vo veľkosti 2 milimetre, čo nenasvedčuje tomu, že by táto mohla byť v príčinnej súvislosti s rozsahom škody uplatnenej žalobcami. Stav potrubí kontroluje asi dvakrát ročne, preto aj odstraňovaná porucha nemohla byť staršia ako pol roka, teda nemohla žalobcom dlhodobo podmäčať nehnuteľnosť. Namietal, že nebola vierohodne preukázaná príčinná súvislosť medzi danou poruchou na potrubí a poškodením rodinného domu žalobcov, keď premočenie podlažia mohlo byť spôsobené aj inými faktormi. Odmietol nárok na zaplatenie ušlého zisku, pretože žalobcovia v dome bývali, a tiež nepreukázali, že v čase vzniku poruchy na potrubí v roku 2008 nebola nehnuteľnosť spôsobilá na prenajatie za rovnakých podmienok, ako pred touto poruchou. Proti znaleckému posudku P. S., predloženom žalobcami, vzniesol rozsiahle námietky a zdôraznil, že znalcovi sa nepodarilo určiť skutočnú príčinu poškodenia domu, keď túto len predpokladá, vychádzajúc z tohto predpokladu a z predpokladu pravdivosti iných podkladov, ktorých dôveryhodnosť bola spochybnená súdom ustanoveným znalcom. Navyše, znalec nezisťoval žiadne iné príčiny, ktoré by mohli spôsobiť podmäčkanie pozemku, nerovnomerné sadanie domu. Znaleckému posudku vytkol aj ďalšie nedostatky a pochybenia a na znalca P. S. podal na MSSR sťažnosť vo veci preverenia výkonu jeho znaleckej činnosti. Poukázal na závery odborného vyjadrenia P. H. k záverom znaleckého posudku P. S., z ktorého vyplýva nevhodnosť a nedostatočnosť odborného odhadu ako znaleckej metódy použitej P. S. a iné nedostatky. Predložil geotechnický posudok P. Z., v ktorom tento stanovil 4 základné okruhy možných príčin poškodenia objektu domu, a to 1. nesprávne založenie stavby rodinného domu, 2. zrážkové vody, 3. závlahový systém a jeho porucha, 4. porucha na vodovodnom potrubí v roku 2008. Žalovaný mal za to, že porucha vodovodného potrubia nie je jedinou možnou príčinou porúch na rodinnom dome, a v kontexte iných alternatív sa javí ako najmenej pravdepodobná.

Intervenient na strane žalovaného potvrdil, že za účelom prešetrenia poistnej udalosti oslovil spol. INSERVIS Slovakia, s.r.o. (zameranú na nezávislú likvidáciu škôd a oceňovanie majetku), ktorá predložila expertnú správu s výškou skutočnej škody 28.558,80 eur a odhadom podielu majiteľov domu na zväčšení poškodení 30 % až 50 % z vyčíslenej skutočnej škody. Preto poskytol žalobcom plnenie vo výške 14.113,43 eur. Nesúhlasil s výškou uplatnenej škody tvrdiac, že žalobcovia nepreukázali reálne vynaložené náklady na opravu a výšku škody odvodzujú len od znaleckého posudku P. C. a cenovej ponuky na rekonštrukciu domu, vypracovanej P. C.. Spochybnil aj ich nárok na ušlý zisk. Poukázal na to, že spol. INSERVIS Slovakia, a.s., vypracovala expertnú správu, kde uviedla, že žalobkyňou 1/ predložený položkový rozpočet je nadhodnotený a nezodpovedá poškodeniam, ktoré mohli byť spôsobené únikom vody cez poškodené vodovodné potrubie. Zdôraznil, že nečinnosť žalobcov počas 8 rokov prispela k zväčšeniu rozsahu poškodenia nehnuteľnosti. Namietal aj správnosť znaleckého posudku P. S. vo viacerých bodoch.

3. Súd prvej inštancie uviedol, že vykonal rozsiahle dokazovanie. Veľmi podrobne zosumarizoval obsah jednotlivých v konaní predložených dôkazov, výpovedí strán, svedkov a znalca na pojednávaní a argumentácie sporových strán. Poukázal na zistenia z obsahu listinných dôkazov: F. Č.. XXXX, N. z Obchodného registra žalovaného, vnútorné oznámenie žalovaného Č.. XXX/XXXXX/XXXX/LJ zo dňa 24.08.2010, poistný spis intervenienta, poistná zmluva č. 80-1288547-J, uzavretá medzi žalovaným ako poisteným a intervenientom ako poisťovateľom, účinná od 01.04.2003, oznámenie žalovaného o poistnej udalosti poisťovni zo dňa 15.10.2010, oznámenie intervenienta žalobcom o poskytnutí poistného plnenia, statický posudok P. S. C. zo dňa 18.08.009 (predložený žalobcami), cenová ponuka na rekonštrukciu rodinného domu, resp. na sanačné práce a opravy vo výške 84.021,70 eur zo dňa 12.05.2010, nájomné zmluvy žalobcov ako prenajímateľov s nájomcami veľvyslanectvom Angolskej republiky, JOHNS Manville Slovakia a.s. a Šikulko s.r.o., vyjadrenia realitnej kancelárie HOKA s.r.o.

k obvyklému nájmu a k záujemcovi o kúpu domu žalobcov, vyjadrenie realitnej kancelárie EUROPA zo dňa 14.03.2016 k možnosti prenajať dom žalobcov, kúpna zmluva zo dňa 10.03.2017, ktorou odpredali nehnuteľnosť kupujúcim za kúpnu cenu 280.000 eur, na uznesenie č.k. 9C/104/2011-306 zo dňa 19.05.2014 nadväzujúci list znaleckej organizácie Ústav stavebnej ekonomiky s.r.o. o potrebe predloženia viacerých dokladov, reakcie sporových strán, informatívny výsluch znalca, sanačný projekt vypracovaný spol. KOLORA s.r.o. dňa 22.01.2016, odborné vyjadrenie znaleckej organizácie zo dňa 22.04.2016, vyjadrenie spol. KOLORA s.r.o. zo dňa 07.09.2016, súkromný znalecký posudok č. 2/2017 zo dňa 28.04.2017, vypracovaný znalcom z odboru stavebníctvo, odvetvie pozemné stavby, P. A. S. (predložený žalobcami), inžinierskogeologický posudok vypracovaný Q. Z. U. v marci 2017, vyjadrenie spoločnosti INSERVIS Slovakia, s.r.o. zo dňa 13.10.2017 a zo dňa 02.02.2018 (predložené intervenientom), odborné vyjadrenie P. A. H., S., riaditeľa Ústavu stavebnej ekonomiky, s.r.o. zo dňa 15.06.2018 s analýzou posudku č. 2/2017 T. P. S. (predložené žalovaným), geotechnický posudok príčin porušenia objektu rodinného domu a ich možný súvis s poruchou potrubia BVS z mája 2018, vypracovaný P. Q. Z. (predložený žalovaným), realizačný projekt k rodinnému domu v M. F., doplnenie č. 3/2018 znaleckého úkonu č. 2/2017 znalcom P. S. zo dňa 11.10.2018, rozhodnutie Ministerstva spravodlivosti SR č. 37413/2018/153 zo dňa 07.01.2019, právoplatné dňa 29.01.2019, o tom, že P. A. S. rôznymi, v rozhodnutí presne špecifikovanými pochybeniami v písomnom vyhotovení znaleckého posudku č. 2/2017 zo dňa 28.04.2017 spáchal správny delikt podľa § 27 ods. 1 písm. b) ZZTP, za čo mu správny orgán uložil pokutu vo výške 300 eur. Súd prvej inštancie podrobne uviedol obsah výpovede žalobkyne 1/ na pojednávaní (ku ktorej sa pripojili i ostatní žalobcovia), obsah výsluchu znalca P. A. S., N. P. Q. Z., opätovného výsluchu znalca P. S. v kontexte záverov rozhodnutia Ministerstva spravodlivosti SR č. 37413/2018/153 zo dňa 07.01.2019. Zosumarizoval záverečné vyjadrenia žalobcov, žalovaného a intervenienta.

4. Vec posúdil právne podľa ust. § 415, § 417 ods. 1, § 420a, § 442 ods. 1 Obč. zák., § 3 ods. 1 a 2, § 17 ods. 1 písm. a) a b) zák. č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach a dospel k záveru, že žalobe žalobcov nie je možné vyhovieť.

5. Na základe vykonaného dokazovania považoval za nesporné, že žalobcovia boli v rozhodnej dobe vlastníkami vyššie špecifikovanej nehnuteľnosti a žalovaný bol prevádzkovateľom verejného vodovodu v lokalite, v ktorej sa nachádzala poškodená nehnuteľnosť, a preto zodpovedný za stav verejného potrubia, keď mu samotný zákon ukladal povinnosť vykonávať jeho riadnu a pravidelnú údržbu, okrem iného, aj za účelom predchádzania vzniku škôd. Žalovaný mal s intervenientom uzavretú poisťnú zmluvu, ktorej predmetom bolo poisťné krytie činnosti žalovaného v súvislosti s prevádzkou verejných vodovodov a kanalizácií. Za nesporné vyhodnotil, že dňa 20.05.2008 bola žalovanému ohlásená porucha na vodovodnom potrubí, ktorej následkom bolo vytekanie vody na ulicu, a že porucha bola odstránená dňa 04.06.2008. Vyhodnotil, že zo žiadneho listinného dôkazu, z odborných vyjadrení, či znaleckého posudku a jeho doplnenia, nebola osvedčená skutočnosť, že by porucha na vodovodnej prípojke bola v danom mieste prítomná dlhodobo, dokonca od roku 2000. Toto tvrdili žalobcovia, ktorí si tento záver vyvodili z pozorovania vzniku škôd na dome v priebehu plynutia času, najmä z toho, že po odstránení poruchy v roku 2008 došlo ku schnutiu domu aj pozemku, z čoho vyvodzovali, že porucha musela byť prítomná dlhodobo a vytekajúca voda z potrubia spôsobovala podmáčanie pozemku i nehnuteľnosti, a tým aj jeho poškodenie vo veľkom rozsahu. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti konštatoval, že v obsahu spisu sa nenachádza jediný dôkaz, konkrétne, odborne a technicky jednoznačný, ktorý by osvedčoval existenciu poruchy na potrubí v dlhšom časovom horizonte (od roku 2000-2008).

6. Uviedol, že žalobcovia postavili svoj uplatňovaný nárok na tvrdení, že v dôsledku poruchy na vodovodnom potrubí, ktorá bola prítomná od roku 2000 do roku 2008, za ktorého prevádzku zodpovedal žalovaný, došlo k vzniku rozsiahlych škôd na ich nehnuteľnosti, táto „sadala“ v dôsledku podmáčania a vznikli na nej poruchy a praskliny na prvkoch krátkodobej (podlahy, omietky atď.) ako aj dlhodobej životnosti (steny, stropy, strecha atď.). Vychádzajúc z takto tvrdených skutočností vykonal rozsiahle dokazovanie a to najmä za účelom zistenia a osvedčenia základných predpokladov vzniku nároku na náhradu škody, konfrontujúc nárok najmä s obranou žalovaného, ktorú postavil na tvrdení, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno v otázke preukázania príčinnej súvislosti medzi škodovou udalosťou majúcou pôvod v prevádzke a vznikom škody.

7. Vysvetlil, že nárok na náhradu škody uplatňovaný podľa ust. § 420a Obč. zák. vzniká v prípade, že škoda bola spôsobená inému prevádzkovou činnosťou. Pokiaľ ide o zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkovou činnosťou, musí byť medzi oboma skutočnosťami príčinná súvislosť, pričom dôkazné bremeno spočíva vždy na poškodenom. Preto bolo procesnou povinnosťou žalobcov osvedčiť nielen vznik, rozsah a charakter škody, ale najmä osvedčiť, že samotná škoda vznikla v dôsledku porušenia povinnosti žalovaného, majúcej svoj pôvod v prevádzkovej činnosti. Pre účely ustálenia otázky dôvodnosti nároku vychádzal z opisovaného priebehu vzniku škody na nehnuteľnosti zo strany žalobcov, ktorí tvrdili, že dochádzalo k podmáčaniam nehnuteľnosti dlhodobo, minimálne 8 rokov, a tento dlhodobý proces spôsobil vznik porúch na nehnuteľnosti a jej celkové znehodnotenie, v dôsledku čoho túto nemohli riadne prenajímať a rovnako ani predať za obvyklú cenu. Ustálil, že žalobcovia si uplatnili nárok na náhradu skutočnej škody ako aj ušlého zisku. Vychádzal tiež z toho, že aby v kontexte obsahu popisovaných skutočností žalobcovia osvedčili existenciu príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti žalovaného a vznikom škody, museli by preukázať existenciu viacerých dielčích skutkových okolností, ako aj existenciu súvislostí medzi nimi, ktoré by v reťazci opisu celého priebehu vzniku škody, umožňovali súdu jednoznačne dospieť k záveru, že vznikol nárok na náhradu škody. Zhrnul, že ak žalobcovia postavili svoj nárok na tvrdení, že škoda vznikala postupne v dôsledku dlhodobej prítomnosti poruchy na potrubí, museli v konaní preukázať, že porucha na potrubí bola prítomná od roku 2000 do roku 2008, že táto porucha bola po technickej stránke spôsobilá vyvolať škodu na nehnuteľnosti v opisovanom rozsahu, že za vznik a existenciu tejto poruchy zodpovedá žalovaný a museli by osvedčiť rozsah škody a túto konkrétne vyčíslieť a kvantifikovať. Vysvetlil, že v civilnom sporovom konaní, ovládanom princípom kontradiktórnosti, je povinnosťou žalobcov, v prípade, že chcú byť v spore úspešní, uniesť dôkazné bremeno, čo znamená, že ich povinnosťou v konaní o nároku na náhradu škody je osvedčiť existenciu rozhodných faktov, z ktorých by súd mohol vyvodiť záver o existencii nepochybného a osvedčeného priebehu rozhodujúcich skutočností, jednoznačne konštatovať existenciu príčiny vzniku škody a následku, ktorý táto vyvolala. Konštatoval, že je výlučne vecou strán, aké tvrdenia budú súdu predkladať a najmä na aké dôkazy sa budú odvolávať. Zdôraznil, že aj jednotlivé dôkazy, resp. závery v nich prijaté, musí súd hodnotiť vo vzájomných súvislostiach s inými dôkazmi, nikdy nie izolovane. Dospel k záveru, že žalobcom sa v tomto spore nepodarilo jednoznačne a presvedčivo preukázať základné predpoklady vzniku nároku na náhradu škody.

8. Za primárnu (aj v kontexte obrany žalovaného) vyhodnotil otázku existencie príčinnej súvislosti medzi prevádzkovou činnosťou žalobcu a škodou. Preto skúmal jednotlivé dôkazy, predkladané stranami, a hodnotil ich z hľadiska ich obsahu, aj z hľadiska ich preskúmateľnosti, dôveryhodnosti a nespochybniteľnosti záverov, ktoré prinášali. Konštatoval, že žalobcovia predložili ako nosný dôkaz znalecký posudok znalca P. S. č. 2/2017 zo dňa 28.04.2017 a jeho doplnenie vo forme doplňujúceho posudku zo dňa 11.10.2018, a že vykonal aj výsluch znalca. Uviedol, že podstatnou konštatáciou znalca bolo, že na základe posúdenia základov, s uvážením presedavosti zemín resp. kyprej štrkovej vrstvy, existuje príčinná súvislosť medzi poruchou vodovodnej prípojky a poruchami na rodinnom dome. V tejto súvislosti poukázal súd prvej inštancie na to, že tento záver znalca P. S. (podstatný pre posúdenie existencie príčinnej súvislosti) bol v konaní viackrát spochybnený a do spisu boli založené dôkazy, ktoré poukazovali na nesprávnosť a nepreskúmateľnosť tohto záveru.

9. Súd prvej inštancie porovnal tento Ing. Pavlíkom prijatý záver so záverom súdom ustanovenej znaleckej organizácie Ústavu stavebnej ekonomiky, s.r.o., ktorej úlohou, okrem iných, bolo aj určiť existenciu príčinnej súvislosti medzi poruchou vodovodnej prípojky a poškodením domu žalobcov. Záverom znaleckého hodnotenia znaleckej organizácie (a to napriek predloženiu sanačného projektu spol. KOLORA s.r.o. zo dňa 22.01.2016) bolo oznámenie, že na zadané otázky nie je možné odpovedať, tieto znalecky posúdiť a vypracovať relevantný znalecký posudok v rozsahu zadaných otázok. Súd prvej inštancie vychádzajúc z tejto konštatácie prijal záver, že iný znalec na základe dostupných informácií, výstupov a podkladov, podľa svojho odborného názoru, nebol schopný určiť existenciu príčinnej súvislosti medzi poruchou na vodovodnej prípojke a škodou, preto zamerl pozornosť na ďalšie dôkazy.

Vyhodnotil, že jednoznačnosť záverov P. S. K. B. Q.. Z. U. v inžinierskogeologickom posudku z marca 2017. Ten zdôraznil zložitost geologických úložných pomerov na mieste, kde sa nehnuteľnosť nachádza, s tým, že kypré uloženie môže byť buď prirodzeným stavom v danom mieste, nakoľko ide evidentne o rozhranie dvoch sedimentačných celkov, alebo je štrk kypý v dôsledku vyplavenia výplne pri havárii vodovodu. Jednoznačná identifikácia tejto príčiny nie je možná, bol by potrebný rozsiahlejší výskum.

Ďalším dôkazom, ktorý spochybňoval správnosť Ing. Pavlíkom prijatého záveru, bolo odborné vyjadrenie P.. A. H. zo dňa 15.06.2018, v ktorom reagoval na samotný posudok P.. S. a podrobil ho skúmaniu. Podľa jeho odborného názoru, P.. S. nemohol stanoviť príčinu bez akejkoľvek pochybnosti, nakoľko sa opieral o podklady (K. S. P. C.), ktoré sa vyjadrujú v podmienených formuláciách. P.. H. S. na R., Ž. P. C. a následne aj P.. S. vo svojich posudkoch nevychádzali zo znaleckých zistení, ale z opisu skutočností, ktoré sa dozvedeli sprostredkované. Podľa jeho názoru absentuje v znaleckom posudku P.. S. jednoznačná a bez akejkoľvek pochybnosti jasná deklarácia o príčinách, chýba jednoznačné a zodpovedné prehlásenie, že poškodenie vzniklo na základe poruchy vodovodného potrubia. P.. H. upozornil tiež na skutočnosť, že P.. S. nezisťoval iné príčiny vzniku podmáčania, resp. z neznámeho dôvodu vylúčil veľkú skupinu príčin. Znalecký záver P.. S. je len hypotézou, pretože pre jednoznačný záver musí znalec vykonať preskúmateľný dôkaz svojho tvrdenia, alebo ak to nie je možné, pripustiť viacero možných zdrojov a príčin poškodenia nehnuteľnosti.

Tieto závery vzbudili na strane súdu prvej inštancie pochybnosti o správnosti a preskúmateľnosti záverov P.. S., keďže minimálne poukazovali na hypotetický podklad jeho skúmania, teda na skutočnosť, že nevychádzal z reálne overených skutočností, ale len zo sprostredkovaných informácií. Z tohto dôvodu a v tomto kontexte preto preskúmal podklady, z ktorých P.. S. vychádzal, a prijal záver, že tieto naozaj vychádzajú z odborne neoverených informácií. P.. S. vychádzal z posudku P.. C., ktorý v tomto síce konštatoval, že pozemok bol viacero rokov silne podmočený vodou, čo spôsobovalo vznik škôd, avšak tieto informácie získal od majiteľky, a teda ich pravdivosť nebola overená odborne a exaktne. Rovnako uvádzal, že na základe popisu majiteľky, po oprave vodovodu v roku 2008 začala voda miznúť, s čím si majiteľka spojila záver o priamej súvislosti medzi opravovanou poruchou vodovodu a poruchami na dome. Súd prvej inštancie vyhodnotil, že ak P.. C. v závere posudku konštatoval, že na základe takto poskytnutých informácií, teda popisu časového priebehu poruchy a vizuálnej obhliadky (uskutočnenej až v roku 2009), sadnutie budovy spôsobené premočením podlažia pod ňou bolo priamou príčinou poškodení opísaných v posudku, jeho záver skutočne nemá oporu v overených, preukázaných a hlavne odborne preskúmaných a zistených skutočnostiach, ale vychádza len zo sprostredkovaných informácií od tretích osôb a teda z nastavených predpokladov. Dospel tiež k záveru, že obdobnou nepresvedčivosťou trpí aj sanačný projekt spol. KOLORA, s.r.o. zo dňa 22.01.2016, ktorý vychádzal z informácií vlastníka stavby, statického posudku P.. C. a z obhliadky, uskutočnenej až v roku 2015. Preto sa priklonil k názoru, že znalecký posudok P.. S. je v otázke určenia príčinnej súvislosti nepresvedčivý a spochybený obsahom listinných dôkazov, predložených protistranou.

Poukázal na to, že žalovaný predložil ďalší listinný dôkaz, spochybňujúci závery P.. S., B. R. O. S. P.. Q.B. Z., ktorý, i keď nevylúčil ako príčinu podmáčania pozemku poruchu na vodovodnom potrubí, predložil iné možné a podľa jeho názoru pravdepodobnejšie príčiny vzniku podmáčania a teda poškodenia/sadnutia domu, a to návrh zakladania nosných konštrukcií nehnuteľnosti - nepreviazané podlahy so základovými pásmi, rozdielny geologický stav pod základovými konštrukciami v sprášiach, spôsob odvádzania zrážkových vôd zo striech, porucha závlahového systému.

Súd prvej inštancie uviedol, že prihliadol aj na závery prijaté v rozhodnutí MSSR č. 37413/2018/153 zo 07.01.2019, že záver P.. S. o existencii príčinnej súvislosti nie je konzistentný, keďže na jednej strane jednoznačne vyslovil existenciu príčinnej súvislosti, avšak následne uviedol, že zmena zvislej únosnosti štrkovej vrstvy mohla (čiže nemusela) mať za následok poruchu. Takto prijatým záverom znalec porušil svoju povinnosť vykonávať znaleckú činnosť riadne a ako taký je podľa názoru príslušného správneho orgánu nepreskúmateľný, a i keď z tohto nemožno vyvodzovať nesprávnosť prijatých vecných záverov, postup znalca je minimálne arbitrárny. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti vyhodnotil, že uvedené posúdenie nezávislého orgánu minimálne indikovalo nepreskúmateľnosť a nejednoznačnosť znalcom P.. S. prijatých záverov, a aj z tohto dôvodu vyvodil záver o existencii minimálne pochybnosti o správnosti záverov Ing. Pavlíka.

Konštatoval, že následné vypočutie znalca P.. S. k otázke existencie príčinnej súvislosti len prehýbalo pochybnosti, ktoré boli nastolené už obsahom vyššie opísaných listinných dôkazov. Samotný znalec totiž na otázku, či vie uviesť jednoznačnú príčinu vzniku škody na rodinnom dome, uviedol, že vzhľadom na časový odstup od poruchy nie je možné určiť jednoznačnú príčinu vzniku škody a on ako znalec sa len priklonil k hypotéze, ktorá je podľa jeho názoru najpravdepodobnejšia.

Dospel potom k záveru, že keďže sa žalovanému podarilo spochybniť závery znaleckého posudku P.. S., a to predložením iných odborných vyjadrení, ktoré vo svojom obsahu identicky odmietali možnosť určenia jednoznačnej príčiny vzniku podmočenia a následného sadania nehnuteľnosti, nemožno na znalecký posudok P.. S. prihliadať ako na dôkaz, poskytujúci jednoznačné technické a odborné osvedčenie možnosti ustálenia príčinnej súvislosti medzi poruchou potrubia a vznikom škody na dome žalobcov. Zhrnul, že dôkazy, na ktoré sa odvolávali žalobcovia (sanačný projekt spol. KOLORA,

s.r.o., statický posudok P. C.), trpia rovnakou vadou, keď z ich obsahu zistil, že vychádzali len zo sprostredkovaných informácií a nezakladali svoje závery na odbornom a technicky zdôvodnenom posúdení.

10. Z vyššie uvedených dôvodov ustálil neunesenie dôkazného bremena žalobcami. I keď svoje tvrdenie o existencii príčinnej súvislosti odvodzovali aj od ďalšej skutočnosti, že intervenient (poisťovňa) im poskytol plnenie na základe nimi skúmaných predpokladov a dospel k záveru, že zodpovednosť na strane žalovaného za vzniknutú škodu vznikla, priklonil sa k argumentácii žalovaného a intervenienta, že ich konanie nemožno chápať ako definitívne a konkludentné uznanie vzniku svojej zodpovednosti za škodu, pretože ich postoj a názor vo veci sa zmenil v dôsledku obsahu predkladaných dôkazov a vývoja samotného súdneho konania, a bolo ich zákonným procesným právom sa v sporovom konaní brániť a predkladať súdu dôkazy, spochybňujúce vznik ich zodpovednosti za škodu. Okrem toho zákon ani nepozná konkludentné uznanie dlhu, resp. s takýmto nespája žiadny taký následok, ktorý by nútil súd prijať záver o osvedčenej a danej existencii zodpovednosti za škodu.

11. Za ďalší, rovnako dôležitý dôvod zamietnutia žaloby ako celku, ustálil skutočnosť, že žalobcovia neosvedčili základnú skutkovú okolnosť, a to, že na vodovodnej prípojke v prevádzke žalovaného, vznikla porucha už v roku 2000, že bola kontinuálne prítomná v priebehu rokov 2000-2008, a že jej charakter a rozsah umožňovali vznik následku v podobe podmáčania domu a pozemku a vzniku rozsiahlych porúch, opisovaných v žalobe, a zároveň, že táto porucha vyšla najavo až v roku 2008, kedy vytryskla z potrubia voda až na ulicu.

12. V súvislosti s týmto záverom konštatoval, že absentuje dôkaz, ktorý by vyššie uvedené skutočnosti exaktne, technicky overiteľne a hlavne odborne presvedčivo preukázal. Jediným dôkazom, ktorý žalobcovia v tomto kontexte predložili, boli ich vlastné dedukcie, prezentované v rámci výsluchov, keď tvrdili, že prítomnosť podmočenia nehnuteľnosti si začali všimnúť už v roku 2000, že od tohto obdobia do roku 2008 dochádzalo k poškodzovaniu nehnuteľnosti v dôsledku jej sadania, čo bolo, podľa ich názoru, spôsobené prítomnosťou poruchy na vodovodnej prípojke. Súd prvej inštancie vyhodnotil, že nimi tvrdené skutočnosti si však vyvodili len na základe dedukcie, kedy údajne v roku 2009, teda viac ako rok od odstránenia havárie v roku 2008 (ktorej vznik bol jediný v konaní osvedčený) začal pozemok i dom vysychať. Zdôraznil, že pre účely ustálenia prítomnosti poruchy vodovodnej prípojky v dlhšom časovom horizonte, nemôže vychádzať len z dedukcií žalobcov. Vysvetlil, že na preukázanie každej skutočnosti je potrebné predložiť súdu dôkazy, ktoré vo svojom obsahu poskytujú súdu nevyvrátiteľný, osvedčený a technicky odôvodnený základ, z ktorého môže vychádzať, pretože len vyvedené závery založené na pozorovaní nepostačujú. Keďže len tvrdenia žalobcov nepovažoval za postačujúce, skúmal obsah iných dôkazov, a ustálil, že v ani jednom predložennom listinnom dôkaze, odbornom vyjadrení, či posudku, sa nepracovalo s osvedčenou, odborne odôvodnenou a technicky preukázateľnou skutočnosťou, že vada na vodovodnom potrubí bola dlhodobá a v takom rozsahu, aby spôsobovala dlhodobé podmáčanie nehnuteľnosti a vznik opisovaných škôd. Vyhodnotil, že z výsledkov vykonaného dokazovania možno ustáliť len to, že v roku 2008 bola zistená porucha na vodovodnom potrubí, avšak kedy táto vznikla, v akom rozsahu a či spôsobovala zatekanie v dlhšom časovom horizonte, nebolo možné zistiť.

13. Vychádzal z obsahu vnútorného oznámenia žalovaného č. 266/24200/2010/LJ zo dňa 24.08.2010, v ktorom bol opísaný charakter poruchy, zistenej v roku 2008. Z obsahu oznámenia nemohol ustáliť prítomnosť akejkoľvek poruchy aj pred májom 2008. Podľa opisu predstavovala porucha (zistená v roku 2008) diery na prípojkovom uzávere o veľkosti max. 2 mm, pričom už v tomto hlásení bolo konštatované, že vznik poruchy je ťažké odhadnúť, a aby takýto typ poruchy spôsobil škody väčšieho rozsahu na nehnuteľnosti žalobcov, musela by voda unikať niekoľko rokov pred rokom 2000, tento typ poruchy však tomu nezodpovedá.

Konštatoval, že statický posudok P. C. vychádzal len z informácií majiteľky domu a znalec nikde nekonštatoval prítomnosť dlhodobej vady na vodovodnej prípojke, z tejto skutočnosti vychádzal ako zo skutočnosti poskytnutej a sprostredkovanej. Hoci konštatoval prítomnosť podmočenia podlažia nehnuteľnosti, nikde v posudku nie je opísaný časový horizont vzniku tohto podmočenia, resp. nikde nie je podrobený odbornému skúmaniu záver o vzniku poruchy na vodovodnej prípojke už v roku 2000 a jej trvaní v rozmedzí 8 rokov. Rovnako vyhodnotil aj sanačný projekt spol. KOLORA s.r.o., v rámci ktorého jeho zhotoviteľa vychádzali len zo sprostredkovaných, avšak odborne neskúmaných a teda neosvedčených tvrdení vlastníkov domu. Konštatácia údajného dlhodobého podmáčania

pozemku spôsobeného únikom vody z potrubia bola v sanačnom projekte len tvrdená bez bližšieho preskúmateľného odôvodnenia.

Súd prvej inštancie poukázal ďalej na to, že obdobne spracoval svoje závery aj P. S. pri vyhotovovaní znaleckého posudku. Ten bol dokonca následne v rámci svojho výsluchu konfrontovaný s otázkou, či disponoval pri vypracovávaní posudku s informáciou o čase vzniku poruchy, na čo uviedol, že o tom, kedy presne vznikla na vodovodnom potrubí porucha, nevedel. Nepamätal si, že by mal v čase vyhotovovania znaleckého posudku od zadávateľa vedieť, že pozemok bol údajne podmáčaný už v roku 2000. Pri vyhotovovaní znaleckého posudku nepracoval s termínom, že pozemok bol do roku 2000 podmáčaný. Kedy presne vznikla prvá trhlinka a kedy posledná bolo, podľa neho, ťažko povedať, on vychádzal len zo stavu, ktorý zaznamenal pri obhliadke.

14. Dospel potom k záveru, že ak žalobcovia postavili svoj nárok na tvrdení, že ich nehnuteľnosť bola podmáčaná od roku 2000, a je teda zrejmé, že už v tejto dobe bolo vodovodné potrubie poškodené a vytekala z neho voda, čo v priebehu časového horizontu 8 rokov spôsobilo škody v opisovanom rozsahu, toto ich tvrdenie nebolo v konaní preukázané. Ustálil, že nimi opisovaný priebeh vzniku škody nemohol vyvodiť z obsahu žiadneho listinného dôkazu. V tomto kontexte sa mu potom javilo ako pochybné aj následné tvrdenie žalobkyne 1/ v jej výpovedi dňa 05.02.2018, kedy uviedla, že s nájomcom Šikulko s.r.o. došlo k ukončeniu nájomného vzťahu v roku 2016 z dôvodu neustále prítomných problémov s vlhnutím nehnuteľnosti. Vyhodnotil, že ak teda žalobkyňa 1/ tvrdí, že nehnuteľnosť vlhla aj v roku 2016, je nespochybniteľné, že dôvodom jej vlhnutia už nemohla byť porucha na vodovodnom potrubí žalovaného, ktorá bola preukázateľne odstránená v roku 2008. Ani poukazovanie žalobcov na to, že potrubia žalovaného sú skorodované a vznikajú poruchy aj na iných miestach, neosvedčuje prítomnosť poruchy na spornom potrubí od roku 2000 a podmáčanie domu práve v dôsledku vytekania vody z neho. Podporne prihliadol aj na tvrdenie P. Z., ktorý pred súdom opísal, že kanalizácia a vodovodné prípojky boli spádované na spornom mieste smerom od domu k ulici a vzhľadom na celkový charakter štrkov a spraší na danom mieste je zrejmé, že aby príčinou podmáčania domu bola porucha na vodovodnej prípojke, muselo by dôjsť k havárii rozsiahlejšieho charakteru, kedy by objemovo muselo uniknúť viac vody tak, aby táto vystúpala až na úroveň domu. Súd prvej inštancie preto ustálil, že aby bolo možné konštatovať prítomnosť vady na vodovodnom potrubí od roku 2000, táto by musela mať rozsiahlejší charakter. Nakoľko v roku 2008 bola zistená porucha len o veľkosti asi 2 mm, nie je v konaní dokázaná prítomnosť takejto (rozsiahlejšej) poruchy v predchádzajúcom období, nakoľko aj tá, ktorá bola diagnostikovaná v roku 2008, bola svojím charakterom menšieho rozsahu. Vyhodnotil, že žalobcovia neosvedčili prítomnosť poruchy na vodovodnej prípojke od roku 2000, tento záver len vyvodzovali z druhotných vzniknutých následkov, čo však pre účely súdneho konania a najmä pre účely konštatácie vzniku nároku na náhradu škody nepostačuje. Uzavrel, že vecné hľadisko osvedčenia existencie príčinnej súvislosti zostalo, v rovine popisovaných dôvodov vzniku škody, ich charakteru, a následku, ktorý mali spôsobiť, sporné a neosvedčené.

15. Z týchto dôvodov žalobu v celom rozsahu zamietol, a preto sa už nezaoberal rozsahom vzniknutej škody, dôvodnosti nároku na náhradu skutočnej škody, či nároku na úhradu údajného ušlého zisku. Rovnako neposudzoval prípadnú spoluzodpovednosť žalobcov na vzniknutej škode zanedbaním ich preventívnej povinnosti a nevykonaním žalovaným navrhovaného dôkazu na určenie výšky obvyklého nájomného znalcom, ani znalecké dokazovanie na posúdenie miery zodpovednosti žalobcov za škodu na návrh intervenienta. Dospel k záveru, že ich vykonanie by bolo, v kontexte jeho vyššie prijatých záverov, nehospodárne.

16. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 C.s.p. a plne úspešnému žalovanému priznal voči žalobcom nárok na ich náhradu v plnom rozsahu. Rovnako súd priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu aj intervenientovi, vystupujúcemu na strane žalovaného.

17. Proti tomuto rozsudku podali žalobcovia 1/ až 4/ včas odvolanie, žiadali ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Nesúhlasili so zamietnutím ich žaloby z dôvodov uvedených súdom prvej inštancie, a to že sa žalovanému údajne podarilo spochybniť závery znaleckého posudku Ing. Pavlíka predložením iných odborných vyjadrení, že predmetný znalecký posudok neposkytoval jednoznačné technické a odborné osvedčenie možnosti ustálenia príčinnej súvislosti medzi poruchou potrubia a vznikom škody na ich dome, že neosvedčili, že na vodovodnej prípojke v prevádzke žalovaného vznikla porucha už v roku 2000 a táto bola kontinuálne prítomná v priebehu rokov 2000 až 2008, keďže nebol produkovaný žiadny dôkaz (odborne a technicky jednoznačný), ktorý by osvedčoval existenciu poruchy na potrubí v dlhšom časovom horizonte od roku 2000 do roku

2008. Zhrnuli niektoré vykonané dôkazy, z ktorých citovali a to vnútorné oznámenie žalovaného č. 266/24200/2010/LJ zo dňa 24.08.2010, oznámenie o vzniku škody z poistenia zodpovednosti za škodu zo dňa 15.10.2010, citovali zo zápisníc z pojednávanií zo dňa 03.10.2012, 14.09.2016, 29.11.2017 a zdôraznili závery súkromného znaleckého posudku č. 2/2017 v zmysle jeho doplnenia č. 3/2018 znalca Ing. Jána Pavlíka, ktorý konštatoval, že existuje príčinná súvislosť medzi poruchou vodovodnej prípojky a poruchami na rodinnom dome. Namietali, že súd prvej inštancie na pojednávanií dňa 14.09.2016 neuviedol, že by bola spornou skutočnosť, že na vodovodnej prípojke v prevádzke žalovaného vznikla porucha už v roku 2000 a táto bola kontinuálne prítomná v priebehu rokov 2000 až 2008, a preto mali za to, že toto ich skutkové tvrdenie je nesporné a nemusia ho preukazovať. Tvrdili, že táto skutková okolnosť nebola žalovaným účinne popretá, pričom iba účinne popreté skutkové tvrdenie sa považuje za sporné. Vyjadrili názor, že žalovaný ním produkovanými dôkazmi túto skutočnosť dokonca priamo potvrdzoval (oznámenie o vzniku škody z poistenia zodpovednosti za škodu zo dňa 15.10.2010, vyjadrenie žalovaného na pojednávanií dňa 03.10.2012 a odborné správy, posudky, vyjadrenia vypracované spol. Inservis). V tejto súvislosti súdu prvej inštancie vytkli, že napriek tomu, že počas celého konania neuviedol, že považuje za spornú skutočnosť, že by existovala porucha na potrubí od roku 2000, a že by voda unikala z vodovodnej prípojky od roku 2000, založil na tomto arbitrárnom základe svoje rozhodnutie o zamietnutí žaloby. Tvrdili, že ak by uvedené skutkové tvrdenie súd uviedol za sporné, uplatňovali by v tomto smere prostriedky procesného útoku a stratégiu sporu. Mali za to, že ak chcel súd spochybníť závery súkromného znaleckého posudku, mal tak transparentne urobiť pred rozhodnutím, a nie v samotnom rozsudku. Namietali tiež, že súd uviedol na pojednávanií dňa 29.11.2017 svoj predbežný právny názor, že žaloba je dôvodná, a že existuje príčinná súvislosť medzi poruchou na vodovodnom potrubí a vzniknutou škodou na ich majetku, a teda očakávali rozhodnutie v ich prospech, avšak súd svoj právny názor zmenil a žalobu zamietol bez toho, aby mohli na jeho zmenu predbežného právneho názoru zareagovať, čo považovali za odňatie im možnosti konať pred súdom v dôsledku konania súdu v rozpore so zákonom. Preto považovali napadnutý rozsudok za prekvapivý. Namietali aj nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci. Nesprávne skutkové zistenia videli v nesprávnom vyhodnotení dôkazov súdom, keď mali za to, že z vykonaných dôkazov vyplýva to, čo tvrdia oni, a že dokazovaním bolo preukázané, že voda unikala z porušenej vodovodnej prípojky dlhodobo. Argumentovali, že preukázali škodu spôsobenú na ich nehnuteľnosti, jej výšku a to v priamej príčinnej súvislosti s prevádzkovou činnosťou žalovaného. Zodpovednosť žalovaného za ich škodu majú za preukázanú najmä súkromným znaleckým posudkom Ing. Pavlíka, jeho doplnením a dvomi výsluchmi tohto znalca pred súdom, z ktorých citovali celé pasáže. Poukázali na to, že žalovaný a intervenient predložili expertnú správu o zodpovednostnej škode BVS zo dňa 15.12.2010, odpovede na otázky k zodpovednostnej škode BVS zo dňa 13.10.2017 a vyjadrenie k zodpovednostnej škode BVS zo dňa 02.02.2018, vypracované spol. Inservis, pričom vyjadrili názor, že z týchto dôkazov vyplýva, že príčinou škody na ich nehnuteľnosti bola porucha na vodovodnom potrubí a zodpovednosť BVS. Záverom zopakovali svoje presvedčenie o prekvapivosti rozsudku, o tom že im súd odňal možnosť pred ním konať, a odoprel im právo predkladať a navrhovať dôkazy, keď nevysvetlil všetky rozhodné skutočnosti, menovite, že považoval za spornú skutočnosť, že by voda unikala z poškodenej vodovodnej prípojky od roku 2000, a že nebude prihliadať na vyššie uvedený súkromný znalecký posudok. Mali za to, že súd ich mal poučiť o tom, čo a ako by mali tvrdiť, a že nedostatok poučenia spôsobuje nespravodlivé konanie. Zhrnuli, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že dôkazné bremeno o uplatnenom nároku voči žalovanému uniesli, a že ich žaloba je dôvodná a preukázaná.

18. Žalovaný navrhol vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcov napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Ak žalobcovia v odvolaní tvrdili, že účinne nepoprel ich tvrdenie, že v období rokov 2000 až 2008 kontinuálne existovala porucha verejného vodovodu spôsobilá poškodiť ich nehnuteľnosť, toto ich tvrdenie označil za nepravdivé, keď poukázal na to, že už na pojednávanií dňa 31.10.2012 predložil písomné stanovisko vedúceho oddelenia distribúcie vody zo dňa 24.08.2010, z ktorého citoval a poukázal aj na argumentáciu jeho povereného zástupcu na uvedenom pojednávanií, ktorými boli tvrdenia žalobcov účinne popreté, preto nebol dôvod na to, aby sa žalobcovia domnievali, že toto nimi uvedené tvrdenie je súdom považované za nesporné, a že ho nemusia preukazovať, i keď súd opomenul vyjadriť svoj predbežný názor vo vzťahu k tomuto tvrdeniu. Vo vzťahu k námietkam žalobcov, že počas konania produkoval dôkazy, ktorými túto skutočnosť potvrdzoval, uviedol, že sa počas konania vyhradil voči ich tvrdeniam, ktorými stotožňovali jeho oznámenie o poistnej udalosti intervenientovi a výplatu poistného plnenia intervenientom s uznaním jeho zodpovednosti, za škodu spôsobenú na nehnuteľnosti žalobcov, keďže ani on ani intervenient nemali v čase posudzovania nároku žalobcov na výplatu poistného plnenia v roku 2010 o škodovej udalosti vedomosti v rozsahu,

v akom ich majú po vykonaní dokazovania v tomto spore. Argumentoval, že ak by v tom čase mali vedomosť o nevhodnom spôsobe založenia stavby, alebo o pravdepodobnom odvádzaní zrážkových vôd v rozpore s geológiou podlažia, či iných možných príčinách podmáčania pozemku, k výplate poistného plnenia by pravdepodobne nebolo došlo. Taktiež správa o zodpovednostnej škode BVS vypracovaná spol. Inservis posudzovala poistné nároky žalobcov uplatnené v roku 2010 a nezohľadňovala závery vyplývajúce z rozsiahleho dokazovania v tomto spore. Aj jeho poverený zástupca hovoril na pojednávaní dňa 03.10.2012 o škodovej udalosti, ktorá sa prejavila v roku 2008, pričom zdôraznil, že nemohlo ísť o poruchu staršiu ako pol roka. Z uvedeného vyplýva, že skutočnosť, či vznikla porucha na verejnom vodovode už v roku 2000, a či bola kontinuálne prítomná v rokoch 2000 až 2008, bola medzi stranami sporná od samého začiatku konania, čo muselo byť obom stranám zrejmé aj bez toho, aby to súd výslovne uviedol, a teda nejde o taký nedostatok v procesnom postupe súdu, ktorý by bol spôsobilý žalobcom znemožniť vykonávanie ich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces. Ak žalobcovia v odvolaní kritizujú, že súd dospel pri posúdení skutkového stavu k záverom, ktoré nekorešponujú so závermi ich súkromného znaleckého posudku, poukázal na to, že súd sa týmto dôkazom podrobne zaoberal a hodnotil ho vo vzájomnej súvislosti s ostatnými dôkazmi a svoje úvahy rozsiahlo opísal v odôvodnení, a preto nemôžu byť prekvapivými. Zdôraznil, že tento znalecký posudok kritizoval už počas konania, v priebehu ktorého vydalo Ministerstvo spravodlivosti SR rozhodnutie č. 37413/2018/153 zo dňa 07.01.2019, v ktorom konštatovalo, že znalec Ing. Pavlík pri jeho vypracovaní nepostupoval podľa zákona, vo viacerých bodoch nevykonával znaleckú činnosť riadne, a výsledok jeho znaleckej činnosti nie je napriek vypracovaniu doplnku k znaleckému posudku bez väd, za čo mu bola udelená pokuta. Citoval z rozhodnutia MS SR ohľadne zistených nedostatkov znaleckého posudku, pričom zdôraznil, že napriek uvedenému žalobcovia v odvolaní tvrdia, že znalec vypracoval znalecký posudok riadne, čo odmietol. Mal tiež za to, že súd prvej inštancie pristupoval k hodnoteniu tohto dôkazu s maximálnou starostlivosťou, no ale ani následným vypočutím znalca Ing. Pavlíka sa nepodarilo odstrániť rozpory záverov jeho znaleckého posudku s ostatnými predloženými dôkazmi. Stotožnil sa so záverom súdu, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno, pretože z predložených dôkazov nie je možné určiť jednoznačnú príčinu poškodenia ich nehnuteľnosti. Citoval znenie ust. § 181 ods. 1 a 2 C.s.p. aj s komentárom, so záverom, že súd si uvedením predbežného právneho názoru na pojednávaní dňa 14.09.2016 splnil a vyčerpал svoju povinnosť podľa ust. § 181 ods. 2 C.s.p. a uvádzanie ďalších predbežných právnych názorov, ani ich aktualizácie vo svetle nových dôkazných skutočností Civilný sporový poriadok od súdu nevyžaduje. Odmietol teda odvoláciu námietku žalobcov, že ak sa súd chcel od vysloveného predbežného názoru odkloniť, bolo nevyhnutné, aby stranám oznámil zmenu predbežného právneho posúdenia. Zdôraznil, že takáto požiadavka žalobcov zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva a nevyplýva to ani z povahy samotného predbežného právneho posúdenia (predbežného, nie priebežného). I keď po predložení znaleckého posudku súd na pojednávaní dňa 29.11.2017 uviedol, že zo zatiaľ predložených dôkazov, najmä po preštudovaní znaleckého posudku, má za to, že žalobcovia preukázali existenciu príčinnej súvislosti medzi poruchou na vodovodnom potrubí a škodou na ich majetku a žaloba sa mu javí ako dôvodná, zároveň však konštatoval, že pri svojom predbežnom právnom posúdení vychádza z toho, čo je v spise, a že on (žalovaný) doposiaľ nepredložil dôkaz o opaku v otázke preukázania príčinnej súvislosti, pričom nevyhlásil ani možnosť vypracovania kontrolného znaleckého posudku v prípade, že budú predložené dôkazy spochybňujúce závery žalobcami predloženého znaleckého posudku. Podrobne rozobral inštitút predbežného právneho posúdenia veci so záverom, že súd nie je ním formulovaným záverom striktnie viazaný ani obmedzovaný. Uviedol, že práve v dôsledku predbežného právneho názoru prezentovaného súdom pristúpil k aktívnejšej procesnej obrane a účinne spochybnil žalobcami predložený znalecký posudok. Opätovne sa zaoberal znaleckým posudkom Ing. Pavlíka a jeho nedostatkami, ktoré boli konštatované aj v Odbornom vyjadrení Ústavu stavebnej ekonomiky. Poukázal aj na závery geotechnika P. Z., ktorý vypracoval geotechnický posudok príčin porušenia objektu rodinného domu žalobcov a ich možný súvis s poruchou potrubia BVS. Mal potom za to, že po prednesení predbežného právneho posúdenia súdom doplnil dokazovanie v sporných otázkach a preukázal, že neexistuje jednoznačná príčinná súvislosť, preukázal iné zdroje vlnutia a porušenie prevenčnej povinnosti a zároveň preukázal aj nepreskúmateľnosť žalobcami predloženého znaleckého posudku, ktorého správnosť spochybňuje. Z uvedeného vyvodil, že nakoľko účinne spochybnil závery znaleckého posudku ako nosného piliera predbežného právneho posúdenia súdu, neobstál ani predbežný názor samotný, a to, že sa od neho súd odklonil, nemá za následok nesprávnosť alebo nezákonnosť jeho rozhodnutia, ktoré vychádza zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu, má oporu vo vykonanom dokazovaní a je riadne odôvodnené. Ak žalobcovia v odvolaní spochybňujú skutkový záver súdu v rozsahu a časovom pôsobení nimi tvrdenej no neosvedčenej dlhodobej poruchy na verejnom vodovode v jeho prevádzke a tvrdia, že z dokazovania

vyplýva, že na vodovodnom potrubí existovala porucha už od roku 2000 a unikajúca voda dlhodobo poškodzovala ich majetok, zdôraznil, že dokazovanie žiadnu takúto skutočnosť nepreukázalo, a preto sú skutkové a právne závery súdu správne a aj podrobne odôvodnené. Stotožnil sa so záverom súdu, že v konaní absentoval dôkaz, ktorý by túto žalobcami tvrdenú skutočnosť dlhodobej poruchy na verejnom vodovode exaktne, technicky overiteľne a hlavne odborne presvedčivo preukázal. Zopakoval, že žalobcovia neuniesli dôkazné bremeno, a preto stratili spor. Nesúhlasil ani s časťou odvolania žalobcov, v ktorej opätovne trvajú na tom, že nimi predložený znalecký posudok spĺňa všetky náležitosti a potvrdzuje jeho zodpovednosť, keď poukázal na to, že tieto ich tvrdenia sú v zjavnom rozpore so závermi MS SR. Zdôraznil tiež, že dokonca aj znalec P. S. na pojednávaní dňa 17.04.2019 na otázku, či vie uviesť jednoznačnú príčinu vzniku škody na rodinnom dome, odpovedal „vzhľadom na značný časový odstup od poruchy a následného vypracovaného posudku nie je možné určiť jednoznačnú príčinu vzniku škody, a tak ako som uviedol aj na predchádzajúcom vypočutí, priklonil som sa k tej hypotéze, ktorú mám v závere posudku a jeho doplnenia uvedenú ako možnú príčinu škody“. Vymenoval ďalšie dôkazy, ktoré potvrdzujú nemožnosť jednoznačnej identifikácie zdroja poškodení na rodinnom dome žalobcov. Uzavrel, že súd dostatočne zistil skutkový stav, na základe ktorého rozhodol, a on sa z jeho rozhodnutím stotožňuje.

19. Intervenient navrhol vo svojom vyjadrení k odvolaniu napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Nestotožnil sa s tvrdením žalobcov, že bolo porušené ich právo na spravodlivý proces, keď mal za to, že súd nijakým spôsobom žalobcom neznemožnil navrhovať resp. predkladať dôkazy, a preto nie sú naplnené predpoklady odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p. Poukázal na to, že princíp rovnosti zbrani okrem iného vyžaduje, aby každý účastník mal primeranú možnosť predložiť svoje návrhy za rovnakých podmienok ako ostatní účastníci a mohli to využiť aj žalobcovia. Zdôraznil výpoveď K. Q. Z. na pojednávaní dňa 29.10.2018, v ktorej svedok uviedol približne sedem možných príčin poškodenia rodinného domu žalobcov a na otázku súdu, čo bolo príčinou vzniku poškodení na ich dome odpovedal, že jednoznačne sa príčina určiť nedá, pričom tento svedok má odbornú spôsobilosť na inžiniersko-geologický prieskum, vykonávanie staveného dozoru a geotechniku a statiku stavieb. Poukázal tiež na to, že i keď účelom znaleckého posudku P. S., vypracovaného na objednávku žalobcov, malo byť zistenie príčin škody na rodinnom dome, znalec sa v celom znaleckom posudku a aj jeho doplnení obmedzil len na jedinú možnú príčinu, ktorou mala byť voda unikajúca v dôsledku poruchy na vodovodnej prípojke, a iné možné príčiny nezisťoval. Zdôraznil, že právny zástupca žalobcov z pojednávania vedel, že protistrana ním predložený znalecký posudok a jeho doplnenie v celom rozsahu spochybnili a jeho dôveryhodnosť bola narušená aj rozhodnutím MS SR, a napriek tomu na výzvu súdu nenavrhol ani nepredložil žiadny relevantný dôkaz o ním tvrdenej jedinej možnej príčine vzniku škody na rodinnom dome. Svoju argumentáciu podporil odkazom na rozhodnutia NS SR sp. zn. 5Cdo 122/2010 a 5Cdo 126/2009. Nesúhlasil ani s odvolacím dôvodom, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď vyslovil názor, že súd precízne posúdil všetky jednotlivé dôkazy samostatne a následne v ich vzájomnej kompatibilite a prijal správny záver, že žalobcovia jednoznačne nepreukázali príčinnú súvislosť medzi poruchou na vodovodnej prípojke a škodou na rodinnom dome. Zdôraznil, že súd zodpovedne analyzoval možné príčiny vzniku škody na dome žalobcov a po ich vzájomnom vyhodnotení dospel k správnym záverom. Nesúhlasil ani s odvolacou námietkou žalobcov, že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené. Tu poukázal na to, že na pojednávaní dňa 29.10.2018, na ktorom K. Z. súdu predostrel dôveryhodným spôsobom ďalších šesť možných príčin vzniku poškodenia domu žalobcov, strany zhodne uviedli, že iné návrhy na vykonanie dokazovania nemajú, a že podľa ich vedomostí súd všetky navrhované dôkazy vykonal. Ani po oboznámení sa so záverečnými vyjadreniami žalovaného aj intervenienta právny zástupca žalobcov neprehodnotil svoju argumentáciu a svoje dôkazné prostriedky staval výlučne na znaleckom posudku Ing. Pavlíka a jeho doplnení a svoj procesný útok nežiadal doplniť o iné dôkazné prostriedky ani na ďalších pojednávaniach, keď nepredostrel žiadny návrh na vykonanie dokazovania, na základe čoho súd vyhlásil dokazovanie za skončené a následne aj rozsudok. Vyjadril presvedčenie, že právny zástupca žalobcov mal dostatočnú možnosť využiť ďalšie prostriedky procesného útoku a predložiť nové dôkazy, čo nevyužil. Uplatnenie tohto odvolacieho dôvodu preto považoval za neopodstatnené. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie tiež podrobne odôvodnil, pri hodnotení dôkazov postupoval v súlade s ust. § 191 ods. 1 C.s.p. a v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie veci a preukázaný skutkový stav dôsledne vyhodnotil. Na podporu svojich argumentov odkázal na uznesenie NS SR sp. zn. 7Cdo 7/2010.

20. Intervenient sa stotožnil s vyjadrením žalovaného k odvolaniu žalobcov. Žalovaný sa stotožnil s vyjadrením intervenienta.

21. Na vyjadrenie žalovaného a intervenienta reagovali žalobcovia, ktorí zotrvali na svojom odvolaní a odkázali naň. Nesúhlasili s argumentáciou žalovaného a intervenienta a zopakovali svoje tvrdenia z odvolania. Zdôraznili, že súd rozhodol prekvapivo, a že oni nemali ako vedieť, že žalobu zamietne na skutočnosti, ktorá nebola počas konania oznámená ako sporná, a mali za to, že ak chcel súd spochybníť závery ich súkromného znaleckého posudku, mal tak urobiť transparentne ešte pred rozhodnutím, a nie až v rozsudku. Nepovažovali za pravdivé tvrdenie žalovaného a intervenienta, že mali dostatočnú možnosť využiť ďalšie prostriedky procesného útoku a predložiť nové dôkazy, keď poukázali na to, že z priebehu súdneho konania vyplývalo, že súd žalobe vyhovie, no prekvapivo rozhodol, že ju zamietá. Javilo sa im teda, že nebude potrebné predkladať ďalšie dôkazy, keďže nič nenasvedčovalo tomu, že by súd žalobe nevyhoviel. Zotrvali aj na názore, že súd prvej inštancie mal zmenu svojho vysloveného právneho názoru stranám oznámiť, a že takýto úmysel zákonodarcu vyplýva z Civilného sporového poriadku. Mali za to, že práve týmto nedostatkom bol proces deformovaný a zotrvali na argumente, že každú zmenu predbežného právneho názoru je súd povinný stranám riadne oznámiť. Zopakovali svoje odvolacie námietky v tomto smere. Vyjadrenia znalca P. H., na ktoré sa žalovaný odvoláva vo svojom vyjadrení, považovali za nedostačujúce a bez dôkaznej sily, keďže nemá odbornú kvalifikáciu na vyhotovenie znaleckého posudku. Spochybnil aj závery P. Z., keďže tento dlhodobo spolupracuje so žalovaným, a teda je tu pochybnosť o jeho nestrannosti a nezaujatosti. Dôkazy produkované žalovaným považovali za spochybniteľné a súd nemal na takýchto záveroch prijať rozhodnutie. Nesúhlasili s vyjadrením žalovaného, že dokazovanie preukázalo, že existovalo viacero možných zdrojov vody na ich pozemku pretože takýto záver nevyplýva jednoznačne zo žiadneho dôkazu. Zopakovali, že ich tvrdenia potvrdzuje nimi predložený súkromný znalecký posudok, a že z vykonaného dokazovania vyplýva, že v konaní dôkazné bremeno uniesli.

22. Na vyjadrenie žalobcov rozsiahlo reagoval žalovaný. Nesúhlasil so zopakovanými a novými argumentami žalobcov a zopakoval svoje argumenty z vyjadrenia k ich odvolaniu. Ich spájanie prvotného riešenia poisťnej udalosti s tým, že by mal on resp. intervenient uznávať žalovaný nárok, mal za nepravdivé, účelové a skratkovité. Zdôraznil, že tvrdenie žalobcov o údajnej kontinuálnej poruche na vodovodnom potrubí jednoznačne počas konania poprel, a to už v na pojednávaní dňa 31.10.2012 predloženom písomnom stanovisku jeho povereného zástupcu P. Z. M. (vedúceho oddelenia distribúcie vody), z ktorého citoval, a taktiež jeho výpoveďou na tomto pojednávaní (túto tiež citoval). Zdôraznil, že túto skutočnosť popieral aj počas celého ďalšieho trvania súdneho konania. Zdôraznil, že súd na pojednávaní dňa 14.09.2016 vôbec neuviedol predbežný právny názor, že by mal byť nárok žalobcov dôvodný, ale naopak, vyslovil ho v tom duchu, že príčinná súvislosť medzi poškodením potrubia v roku 2008 s tvrdenou spôsobenou škodou nie je zatiaľ preukázaná, a bude to otázka na ďalšie dokazovanie (tu odcitoval zvukový záznam z pojednávania). Súd napriek tomu, že mu z CSP takáto povinnosť nevyplývala, vyslovil svoje predbežné právne posúdenie aj na pojednávaní dňa 29.11.2017 (aj tu citoval zvukový záznam z pojednávania) a uviedol, že sa mu javí, že žalobcovia ohľadom svojho nároku uniesli dôkazné bremeno, avšak tento predbežný právny názor vychádzal výlučne iba z dokazovania, ktoré bolo dovtedy vykonané (zdôraznil slovo „zatiaľ“ vo vyjadrení súdu). Poukázal na to, že od vyrieknutia tohto predbežného právneho posúdenia došlo v súdnom konaní k vykonaniu značného dokazovania, ktoré malo napokon za následok, že súd posúdil nárok žalobcov za nepreukázaný. Uviedol, že z CSP nevyplýva povinnosť súdu oznamovať, že určitý dôkaz bol ďalším dokazovaním spochybnený, a že žalobcovia sa len snažia svoju procesnú pasivitu ohľadom nepreukázania svojich tvrdení obhájiť tým, že počas celého konania akoby nemali odkiaľ vedieť, že ich tvrdenia boli počas konania dôkladne vykonaným dokazovaním vyvrátené. Poukázal na genézu dokazovania, z ktorej muselo byť žalobcom, zastúpeným právnym zástupcom, zrejme, že dôkazná situácia je prinajmenšom nejasná, pričom ich zaťažovalo dôkazné bremeno preukázať svoje tvrdenia. S poukazom na to, že súd nemá povinnosť opakovane uvádzať predbežné právne posúdenie, tvrdenie žalobcov, že by mal súd porušiť ustanovenia CSP a rozhodnúť v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu a ESLP len preto, že stranám neuviedol, že svoj predbežný názor na vec po siahodlho vykonanom dokazovaní prehodnotil, neobstojí. V tejto súvislosti poukázal na predbežný charakter právneho posúdenia súdu vzťahujúci sa len na aktuálne štádium konania a zdôraznil, že súd nie je svojim predbežným právnym posúdením pri konečnom rozhodnutí vo veci samej viazaný (tu citoval z Komentára k CSP). Vo vzťahu k ďalším námietkam žalobcov uviedol, že tieto už nie sú relevantné, pretože neboli uvedené v odvolaní, ale až vo vyjadrení k jeho vyjadreniu, a preto na ne nie je možné v odvolacom konaní prihliadať (i tak sa k nim vyjadril).

K argumentom žalobcov poskytol svoju argumentáciu. Zotrval na svojom predchádzajúcom vyjadrení k odvolaniu, ako i na názore, že všetky žalobcami tvrdené skutočnosti a námietky sú nedôvodné a nepreukázané, a že súd sa v rozsudku v plnej miere vysporiadal s vykonaným dokazovaním a po správnom žalobu ako nedôvodnú zamietol.

23. Vo veci boli podané aj ďalšie vyjadrenia žalobcov a žalovaného, v ktorých strany sporu zotrvali na obrane svojich argumentov. Odvolací súd už nepovažoval za potrebné ich obsah v tomto rozsudku uvádzať.

24. Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (ust. § 379 a § 380 C.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania, a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov 1/ až 4/ nie je dôvodné. Podľa ust. § 219 ods. 3 C.s.p. verejne vyhlásil rozsudok, ktorým rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

25. Podľa ust. § 387 ods. 2 C.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

26. S poukazom na citované ustanovenie § 387 ods. 2 C.s.p., prihliadajúc na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci súdom prvej inštancie správne vyhodnotený a ustálený skutkový stav, sa odvolací súd nezistiac v jeho postupe z hľadiska procesnoprávneho žiadne vady, majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (žalobcami namietané údajne prekvapivé rozhodnutie súdu v rozpore s ním predneseným predbežným právnym posúdením veci nie je žiadnou chybou resp. vadou jeho postupu, a skutočnosť, že súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 14.09.2016 explicitne neuviedol za sporné ich tvrdenie, že na vodovodnej prípojke v prevádzke žalovaného vznikla porucha už v roku 2000 a táto bola kontinuálne prítomná v priebehu rokov 2000 až 2008, nie je možné považovať za takú vadu postupu súdu, ktorá by mala vzhľadom na genézu konania, obsah spisu a rozsah vykonaného dokazovania, vplyv na samotné rozhodnutie) v celom rozsahu po skutkovej a právnej stránke stotožňuje s dôvodmi, týkajúcimi sa odvolaním napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie žalobu žalobcov v celom rozsahu zamietol po prijatí záveru, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno na svoje tvrdenia a nepreukázali základné predpoklady vzniku ich nároku na náhradu škody, a v podrobnostiach na ne poukazuje. Keďže v takomto prípade nie je potrebné dôvody už vyslovené opakovať, vyjadri sa len k odvolacím námietkam žalobcov.

27. Po oboznámení sa s obsahom spisu dospel odvolací súd v prvom rade k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci mimoriadne rozsiahle a zároveň aj dostatočné dokazovanie z hľadiska žalobcami uplatneného nároku ako aj ohľadom procesnej obrany žalovaného, na základe ktorého riadne zistil a následne ustálil skutkový stav veci. Práve náležitým a detailným zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade s ust. § 191 ods. 1 a 2 C.s.p. dospel k správnym skutkovým záverom, a na ich základe vyvodil aj správny právny záver, že žalobcovia v konaní neunesli dôkazné bremeno a nimi v tomto spore voči žalovanému uplatnený nárok na náhradu škody (skutočnej škody ako aj ušlého zisku) nepreukázali. Vec aj správne právne posúdil, keď aplikoval ust. § 415, § 417 ods. 1, § 420a, § 442 ods. 1 Obč. zák., § 3 ods. 1 a 2, § 17 ods. 1 písm. a) a b) zák. č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach, ktoré aj správne vyložil, a svoje dôvody vedúce k zamietnutiu žaloby žalobcov aj náležitým spôsobom odôvodnil tak, ako to má na mysli ust. § 220 ods. 2 C.s.p.. V odôvodnení svojho rozsudku sa súd prvej inštancie podrobne vysporiadal so všetkými okolnosťami, na ktorých založil svoje rozhodnutie, a ktoré boli pre posúdenie veci a rozhodnutie podstatné, zaoberal sa argumentáciou oboch sporových strán, správne a logicky vyhodnotil vykonané dôkazy a vyčerpávajúco a pochopiteľne zdôvodnil svoje právne úvahy, ktoré ho viedli k záveru, že žalobcovia neunesli na svoje tvrdenia dôkazné bremeno a nepreukázali, že im škoda vznikla nimi tvrdeným spôsobom a v dôsledku porušenia povinnosti žalovaného, majúcej svoj pôvod v jeho prevádzkovej činnosti (príčinná súvislosť). Odvolací súd s jeho závermi súhlasí.

28. Odvolací súd sa stotožňuje so všetkými závermi, ku ktorým súd prvej inštancie vo svojom rozsudku dospel, a jeho rozhodnutie považuje za logické, pochopiteľné, presvedčivé a vyčerpávajúce. V tejto súvislosti považuje za potrebné zdôrazniť, že rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami sporových strán, v tomto prípade žalobcov, ale z hľadiska

odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného, a teda riadne odôvodneného rozhodnutia, pričom sporovým stranám nemusí dať odpoveď na všetky otázky nimi nastolené, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu, uvádzaných stranami sporu, čím sa súd prvej inštancie aj riadil, a ako už bolo uvedené vyššie, svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, pričom sa dostatočne vysporiadal s jednotlivými v konaní stranami produkovanými dôkazmi a aj s argumentáciou strán sporu. V kontexte odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie je zrejmé, že skutkové, a na ich základe prijaté právne závery súdu prvej inštancie sú v plnom rozsahu podložené správnym výkladom. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia nemá odvolací súd viac čo uviesť, pretože by iba zopakoval správnosť skutkových zistení a na ich podklade správne prijatých právnych záverov súdu prvej inštancie.

29. Konštatuje tiež, že žalobcovia v odvolaní neuviedli žiadne také skutočnosti (skutkové či právne), ktoré by boli spôsobilé spochybníť správne závery súdu prvej inštancie. V odvolaní len zopakovali rovnaké argumenty, ktoré prezentovali už v konaní pred súdom prvej inštancie (svoje vlastné tvrdenia a dôraz na znalecký posudok P. S.), a s ktorými sa súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku dôsledne a dostatočne vysporiadal, a tiež presvedčenie, že dôkazné bremeno v konaní uniesli. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozsudku zaoberal všetkými produkovanými dôkazmi a okolnosťami, ktoré boli pre posúdenie a rozhodnutie veci podstatné, a dospel pri tom k správne záveru, že žalobcom sa nepodarilo presvedčivo preukázať všetky predpoklady zodpovednosti žalovaného za ich škodu (najmä, že im škoda poškodením ich nehnuteľnosti vznikla nimi tvrdným spôsobom a v príčinnej súvislosti s porušením právnej povinnosti žalovaným), a že žalovanému sa naopak ich tvrdenia a predkladané dôkazy podarilo spochybníť až vyvrátiť v takej rozhodujúcej miere, že im už nebolo možné priznať váhu, ktorú im súd prvej inštancie prisudzoval v priebehu konania pri vyslovení svojho predbežného právneho posúdenia veci, pri ktorom vychádzal len z do toho času vykonaného dokazovania. Súd prvej inštancie všetky svoje závery precízne zdôvodnil. Z obsahu odvolania žalobcov vyplýva, že nesúhlasia s hodnotením dôkazov, keď mali na rozdiel od súdom prvej inštancie prijatých záverov za to, že z vykonaných dôkazov vyplýva to, čo oni tvrdia. V odvolaní namietali, že súd prvej inštancie vyhodnotil vykonané dokazovanie nesprávne, že priznal väčšiu váhu dôkazom produkovaným žalovaným, že dostatočne neprihliadal na ich tvrdenia, nimi predložený znalecký posudok P. S. a na ich argumentáciu, ktorá svedčí v ich prospech. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že súd prvej inštancie sa dôkazmi, predloženými žalobcami, ako aj ich argumentáciou podrobne zaoberal, všetky svoje úvahy riadne odôvodnil a následne rozhodol na základe všetkých poznatkov získaných z vykonaných dôkazov (a zhodných tvrdení sporových strán), keď ich voľne podľa svojej logickej úvahy zhodnotil a dospel k rozhodnutiu. Dôkazy teda hodnotil podľa svojej úvahy, a to správne každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli sporové strany (§ 191 C.s.p.).

30. Odvolací súd pripomína, že hodnotenie dôkazov je myšlienková činnosť súdu, v rámci ktorej vykonaným dôkazom prisudzuje určitú hodnotu a hodnotí ich z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd v zásade nie je pri hodnotení dôkazov obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť, a nie je viazaný ani žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov, keďže pri hodnotení dôkazov je zásadne slobodný. Uplatňuje sa zásada voľného hodnotenia dôkazov, ktorá vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti či nepravdivosti tvrdených skutočností vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Pri hodnotení dôkazu z hľadiska jeho závažnosti (dôležitosti) posudzuje, či je dôkaz významný na preukazovanie takých skutkových zistení, ktoré sú potrebné pre rozhodnutie, pri hodnotení dôkazov z hľadiska ich zákonnosti skúma, či bol dôkaz vykonaný zákonom zodpovedajúcim spôsobom a napokon z hľadiska jeho pravdivosti, teda či dôkaz preukazuje skutočnosti z neho vyplývajúce, hodnotí dôkaz na základe jeho vierohodnosti. V hodnotiacej činnosti je súd obmedzený iba vnútorným presvedčením a svoj hodnotiaci záver je povinný stručne a jasne odôvodniť tak, ako to vyplýva z ust. § 220 ods. 2 C.s.p.. Súd prvej inštancie túto svoju povinnosť splnil, riadil sa všetkými týmito vyššie uvedenými hľadiskami a zásadami, výsledky vykonaného dokazovania riadne a logicky vyhodnotil a na ich základe presvedčivo odôvodnil svoje rozhodnutie, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje. Zo zásady voľného hodnotenia dôkazov tiež vyplýva, že na nesprávnosť hodnotenia dôkazov možno usudzovať len zo spôsobu, akým súd hodnotenie vykonal, teda či jeho závery nie sú v rozpore s výsledkami ostatných dôkazov, a či vyhodnotenie dôkazov zodpovedá pravidlám logického myslenia. Odvolací súd konštatuje,

že žiadne chyby vo vyhodnotení dôkazov súdom prvej inštancie nezistil, naopak, závery, ktoré prijal, majú oporu vo vykonanom dokazovaní, sú logické a aj správne. Len odlišný názor žalobcov na to, ktoré skutočnosti treba mať na základe akých dôkazov za preukázané, príp. či vykonané dôkazy postačujú na preukázanie relevantných skutočností, nie je spôsobilý spochybníť správnosť skutkových a právnych záverov, ku ktorým na základe vyhodnotenia výsledkov vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel. Napokon, kontrola výsledku hodnotenia dôkazov sa uskutočňuje najmä prostredníctvom inštitútu odôvodnenia rozsudku, z ktorého v posudzovanej veci všetky závery, ku ktorým súd prvej inštancie vyhodnotením dôkazov dospel, jednoznačne vyplývajú.

31. Ako už bolo uvedené vyššie, odôvodnenie napadnutého rozsudku je vyčerpávajúce, logické a pochopiteľné i pre laika. Okolnosti namietané žalobcami v odvolaní vo vzťahu k spôsobu vyhodnotenia vykonaných dôkazov nemajú za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa s vyhodnotením produkovaných dôkazov súdom prvej inštancie stotožnil a odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku, v ktorom súd prvej inštancie dostatočne vysvetlil, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval a na základe akého ich vyhodnotenia prijal záver, že žalobcovia na svoje tvrdenia o zodpovednosti žalovaného za ich škodu neunesli dôkazné bremeno. Pripomína, že v sporovom konaní nestačí len tvrdiť, strany majú aj dôkaznú povinnosť, teda povinnosť predložiť, alebo aspoň označiť (navrhnuť) dôkazy na svoje tvrdenia. Strana, ktorá neoznačí dôkazy potrebné na preukázanie jej tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať len zo skutočností zistených na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú aj stranu, ktorá sice navrhla dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no vyhodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie relevantnosť resp. pravdivosť jej tvrdení nepotvrdilo. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť strany za výsledok konania, pokiaľ je určený výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že jej tvrdenia nie sú preukázané, je pre stranu nepriaznivé rozhodnutie, čo je aj prípad prejednáwanej veci.

32. K odvolaniu žalobcov potom odvolací súd uvádza, že namietané nesprávne hodnotenie dôkazov, vrátane nesprávnych skutkových a právnych záverov, nie je opodstatnené. V tejto súvislosti považuje tiež za potrebné pripomenúť, že hodnotenie dôkazov je vecou súdu, a nie sporových strán, a zdôrazniť, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí právo sporovej strany, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami, a ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne právo dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (I. ÚS 97/97).

33. Žalobcovia ďalej v odvolaní namietali, že súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 14.09.2016 neuviedol, že by bola spornou skutočnosť, že na vodovodnej prípojke v prevádzke žalovaného vznikla porucha už v roku 2000 a táto bola kontinuálne prítomná v priebehu rokov 2000 až 2008, a preto mali za to, že toto ich skutkové tvrdenie je nesporné, keďže ani nebolo žalovaným účinne popreté. Tvrdili, že ak by toto ich skutkové tvrdenie súd uviedol za sporné, uplatňovali by v tomto smere prostriedky procesného útoku. Argumentovali tiež, že súd uviedol na pojednávaní dňa 29.11.2017 svoj predbežný právny názor, že žaloba je dôvodná, a že existuje príčinná súvislosť medzi poruchou na vodovodnom potrubí a vzniknutou škodou na ich majetku, a teda očakávali rozhodnutie v ich prospech, avšak súd svoj právny názor zmenil a žalobu zamietol bez toho, aby mohli na jeho zmenu predbežného právneho názoru zareagovať, čo považovali za prekvapivé a za odňatie im možnosti konať pred súdom v dôsledku konania súdu v rozpore so zákonom.

34. Odvolací súd sa s ich odvolacími námietkami nestotožnil. Súdny spor medzi stranami začal dorúčením žaloby žalobcov súdu už v roku 2011, pričom už na pojednávaní v roku 2012 žalovaný poprel ich tvrdenie, že na vodovodnej prípojke v prevádzke žalovaného vznikla porucha už v roku 2000 a táto bola kontinuálne prítomná v priebehu rokov 2000 až 2008, a to na pojednávaní dňa 31.10.2012 predloženým vyjadrením P. Z. M., vedúceho oddelenia distribúcie vody, a tiež vo výpovedi povereného zástupcu žalovaného, a teda neobstojí ani ich tvrdenie, že nakoľko žalovaný toto ich tvrdenie účinne nepoprel, malo byť považované, za nesporné. Ak súd prvej inštancie po nadobudnutí účinnosti Civilného sporového poriadku na pojednávaní neuviedol, že predmetné tvrdenie žalobcov považuje za sporné (neuviedol však ani, že by bolo nesporné, a preto žalobcovia nemali žiadny rozumný dôvod domnievať sa, že tomu tak je), neporušil právo žalobcov na spravodlivý súdny proces, pretože, ako už bolo

judikované najvyššími súdnymi autoritami (napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obdo/56/2020 z 28.12.2020, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 16/2012 z 12.01.2012), striktné nedodržanie ust. § 181 ods. 2 C.s.p. zo strany súdu nemá žiaden priamy dosah na možnosť vylúčenia strany sporu z jej procesných práv, ktoré jej Civilný sporový poriadok priznáva. Porušenie citovaného ustanovenia teda žiadnym spôsobom nediskvalifikovalo žalobcov v ich právach, napr. v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, preukazovať svoje tvrdenia, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy a pod., čo napokon v prejednávanej veci vyplýva aj z obsahu zápisníc z pojednávania pred súdom prvej inštancie a z celého súdneho spisu. V tejto súvislosti považuje odvolací súd za potrebné poukázať na právny názor, vyjadrený Ústavným súdom SR v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 16/2012 z 12.01.2012, ktorý je bezpochyby použiteľný aj v prejednávanej veci, teda po zmene právnej úpravy (v súvislosti s ust. § 181 ods. 2 C.s.p.). Ústavný súd judikoval, že cit. „Zo samotnej skutočnosti, že súd určitú okolnosť neuvedie výslovne ako spornú, nevyplýva, že by táto okolnosť bola považovaná za nespornú. Nie je zjavným cieľom § 118 ods. 2 OSP zmeniť rozloženie bremena tvrdenia či dokazovania medzi účastníkmi konania. Skutočnosť, že ani okresný súd a ani krajský súd neupozornil sťažovateľov na to, aby preukázali určitý predpoklad, na ktorý sa má viazať určitý právny následok, nemôže znamenať, že by im, slovami sťažovateľov „odopreli... možnosť splniť dôkaznú povinnosť... a následne uniesť dôkazné bremeno“. Tvrdené nepoužitie rýdzo procesného § 118 ods. 2 OSP v okolnostiach daného prípadu nemohlo predstavovať opísaný protiprávny zásah do v sťažnosti označených práv sťažovateľov“. Odvolací súd si tento právny názor osvojil, pretože z celého konania, ktoré prebehlo pred súdom prvej inštancie, je zrejmé, že konajúci súd žalobcom žiadnym spôsobom v navrhovaní dôkazov na preukázanie ich tvrdení nebránil, žiadne práva im neodňal a vykonal všetky stranami sporu navrhnuté dôkazy, pričom za unesenie dôkazného bremena na ich tvrdenia sú zodpovední žalobcovia.

35. Súd prvej inštancie neporušil právo žalobcov na spravodlivý súdny proces ani tým, že rozhodol v rozpore so svojím predbežným právnym posúdením veci. Z obsahu konania pred súdom prvej inštancie je úplne zrejmé, že súd prvej inštancie svoje predbežné právne posúdenie veci vyslovil len na základe dovtedy vykonaného dokazovania, avšak po jeho vyslovení došlo k ďalšiemu rozsiahlemu dokazovaniu (prevažne na základe aktivity žalovaného), výsledky ktorého mali za následok prehodnotenie pôvodného právneho názoru súdu prvej inštancie a jeho zmenu. Odvolací súd pripomína, že predbežné právne posúdenie veci má skutočne len predbežný charakter, vzťahuje sa iba k štádiu konania, kedy bol vyslovený. Predbežným právnym posúdením sa má predovšetkým umožniť objektívna predvídateľnosť následného súdneho rozhodnutia a vytvoriť priestor na prehodnotenie vlastnej procesnej pozície sporových strán, avšak i v prípade poskytnutia predbežného právneho posúdenia uvedeným konajúci súd nie je viazaný. Dôvody meritórneho rozhodnutia súdu prvej inštancie sú stranám sporu poskytnuté pri vyhlásení rozsudku vo veci samej a následne v písomnom vyhotovení rozsudku, a ako už bolo uvedené vyššie, súd prvej inštancie odklon od svojho pôvodného (predbežného) právneho posúdenia veci riadne zdôvodnil. Skutočnosť, že sa žalobcovia na základe súdom prvej inštancie vysloveného predbežného právneho názoru domnievali, že budú v spore úspešní, ich nezbavilo povinnosti predložiť všetky potrebné dôkazy na preukázanie oprávnenosti a dôvodnosti nimi uplatneného nároku. Ako uviedol Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 2Obdo/56/2020 z 28.12.2020, „zároveň je potrebné zdôrazniť, že súd rozhoduje na základe zisteného skutkového stavu (§ 215 ods. 1 C.s.p.), berie do úvahy iba skutočnosti, ktoré vyšli najavo počas konania (čl. 11 ods. 4 C.s.p.) a pri zisťovaní skutkového stavu vychádza zo zhodných tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti (§ 186 ods. 2 C.s.p.). Súd pri výkone spravodlivosti nesmie byť obmedzovaný tak pôvodnými predbežnými závermi o skutkovej stránke veci, ako ani prípadným vlastným predbežným právnym posúdením“.

36. S poukazom na vyššie uvedené vyhodnotil odvolací súd odvolacie námietky žalobcov za nedôvodné a nespôsobilé spochybníť správnosť napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie.

37. Odvolací súd sa vzhľadom na vyššie uvedené s právnymi závermi súdu prvej inštancie v plnom rozsahu stotožnil a v podrobnostiach na tieto poukazuje za využitia ust. § 387 ods. 2 C.s.p.. Dospel totiž k záveru, že vzhľadom na správne a vyčerpávajúce odôvodnenie napadnutého rozsudku, v ktorom sa súd prvej inštancie podrobne vysporiadal s tvrdeniami oboch sporových strán, a teda aj žalobcov, by bola ďalšia argumentácia odvolacieho súdu len opakovaním správnych záverov, už vyslovených súdom prvej inštancie.

38. Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. potvrdil.

39. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 C.s.p.. Žalovanému, ktorý bol v odvolacom konaní plne úspešný, priznal voči neúspešným žalobcom nárok na ich náhradu v plnom rozsahu. Intervenientovi, hoci bol tiež úspešný, tento nárok nepriznal, pretože mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

40. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C. s. p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C. s. p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C. s. p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.).